

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu JUDr. Jaroslava Vlašína a soudců Mgr. Radovana Havelce a JUDr. Tomáše Rychlého v právní věci žalobce: **R. K.**, zastoupen Mgr. Ladislavem Bártou, advokátem se sídlem Purkyňova 787/6, Ostrava, proti žalované: **Policie České republiky, Krajské ředitelství policie Moravskoslezského kraje**, se sídlem Milíčova 1231/20, Ostrava, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 3. 9. 2019, č. j. 20 A 24/2019 – 33,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Ustanovenému advokátovi žalobce Mgr. Ladislavu Bártovi **s e p ř i z n á v á** odměna za zastupování a náhrada hotových výdajů ve výši 3 400 Kč. Tato částka mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů ode dne právní moci rozsudku. Náklady právního zastoupení žalobce nese stát.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Žalovaná vydala dne 8. 7. 2019 rozhodnutí č. j. KRPT-161836-28/ČJ-2019-070022, kterým podle § 129 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky (dále jen „zákon o pobytu cizinců“) zajistila žalobce na 30 dnů od okamžiku omezení osobní svobody. Účelem zajištění bylo předání žalobce do Bulharska podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 604/2013, kterým se stanoví kritéria a postupy pro určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o mezinárodní ochranu podané státním příslušníkem třetí země nebo osobou bez státní příslušnosti v některém z členských států (dále jen „nařízení Dublin III“).

[2] Policejní hlídka zadržela žalobce dne 7. 7. 2019, když ho spolu s dalšími osobami neznámé státní příslušnosti nalezla v úkrytu makedonského kamionu. Žalobce u sebe neměl žádný doklad totožnosti, proto policejní hlídka pojala podezření, že žalobce vstoupil na území

České republiky neoprávněně. Při podání vysvětlení žalobce uvedl, že vycestoval z Afghánistánu před 2,5 roky a do České republiky přicestoval přes Pákistán, Irán, Turecko, Řecko, Bulharsko a Srbsko. V Bulharsku jej zadržela policie. Žalobce jí bez přítomnosti tlumočníka podepsal nějaké papíry a policie ho poté převezla do uprchlického tábora, kde zůstal 52 dnů. Dále tam již nechtěl být. Kontaktoval proto převaděče, který ho zavezl na srbskou hranici. V srbském uprchlickém táboře zůstal 5 měsíců. Později kontaktoval dalšího převaděče, který jej spolu s dalšími uprchlíky zavedl k benzínové pumpě a pomohl mu ukrýt se v kamionu. Žalobce dále uvedl, že v České republice nikdy nebyl, nemá zde žádné vazby a že jeho cílovou zemí byla Francie. Z Afghánistánu odešel ze strachu z války a z Talibánu. Příslušníci Talibánu zabili žalobci bratra a bratrance, měl proto strach, že zabijí i jeho.

[3] Žalovaná porovnáním otisků prstů v systému EURODAC zjistila, že žalobce je žadatelem o mezinárodní ochranu v Bulharsku a tato země je tak v souladu s nařízením Dublin III příslušná k posouzení jeho žádosti. Žalovaná zkoumala, zda předání žalobce do Bulharska nebrání reálné riziko nelidského a ponižujícího zacházení. To však neshledala. Uvedla, že Bulharsko je členem Evropské unie, a proto je povinno v rámci azylové procedury dodržovat základní lidská práva a minimální standardy jejich ochrany. Že tomu tak opravdu je, dovodila ze skutečnosti, že v současné době neexistují žádná rozhodnutí Evropského soudu pro lidská práva, která by nedodržování minimálních standardů ochrany lidských práv jednoznačně potvrzovala, podobně jako je tomu v případě Maďarska. Ani Úřad Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky aktuálně nepožaduje, aby se členské státy Evropské unie zdržely transferu žadatelů o mezinárodní ochranu do tohoto členského státu.

[4] Žalovaná dále zkoumala, zda není namístě uplatnit vůči žalobci mírnější opatření ve smyslu ustanovení § 123b odst. 1 zákona o pobytu cizinců a dopěla k závěru, že jejich použití nepřipadá v úvahu. Žalobce hovoří pouze persky, má málo finančních prostředků, na území České republiky pobýval pouze několik hodin, nemá zde žádného příbuzného či známého, který by jej ubytoval, případně za něj složil peněžní prostředky ve výši předpokládaných nákladů spojených s přemístěním, a proto je vyloučeno, že by byl schopen si pro sebe legálně zajistit ubytování, stravu a základní hygienické potřeby. Je rovněž zřejmé, že žalobce neměl v úmyslu setrvat v Bulharsku, kde požádal o mezinárodní ochranu. Lze tak důvodně předpokládat, že pokud žalobce nebude zajištěn, pokusí se nelegálně dostat na území Francie. Mírnější opatření by proto mohlo ohrozit výkon jeho přemístění. Předání žalobce nebrání žádná překážka a zajištění nebude vzhledem k daným okolnostem nepřiměřené, ani nezasáhne do jeho práva na rodinný a soukromý život.

[5] Krajský soud napadeným rozsudkem žalobu proti rozhodnutí žalované zamítl. Uvedl, že není sporné, že žalobce přicestoval do České republiky nelegálně a že předtím v Bulharsku požádal o mezinárodní ochranu. Žalovaná proto správně určila Bulharsko jako stát příslušný k posouzení jeho žádosti o mezinárodní ochranu. Krajský soud dále uvedl, že žaloba mířila pouze na nedostatečné posouzení otázky systémových nedostatků bulharského azylového řízení. S odkazem na povahu zajišťovacího řízení a míru, s jakou se správní orgán musí zabývat otázkou azylového systému jiného členského státu, konstatoval, že se žalobce s výjimkou chybějícího tlumočníka žalované nezmínil o tom, že by byl v Bulharsku vystaven nelidskému nebo ponižujícímu zacházení. Uzavřel proto, že za tohoto stavu nelze žalované vytýkat, že k problematice bulharského azylového systému neprováděla zevrubnější posouzení a dokazování. Potencionálními překážkami se žalovaná zabývala sice stručně, s ohledem na obsah spisu však srozumitelně a dostatečně.

[6] Proti napadenému rozsudku podal žalobce (dále jen „stěžovatel“) včasnou kasační stížnost. V ní, s odkazem na rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 8. 2016,

pokračování

č. j. 1 Azs 91/2016 – 27, poukázal na nedostatečně zjištěný skutkový stav a uvedl, že je žalovaná povinna posoudit nedostatky bulharského azylového systému ve smyslu kritérií uvedených v čl. 3 odst. 2 nařízení Dublin III z úřední povinnosti, tzn. i bez námítky. Stěžovatel přitom v žalobě poukázal na problémy, kterým bulharský azylový systém soustavně čelí, přičemž uvedl, že ty by měly být žalované známy z úřední činnosti a že se nejedná o excés, který by se týkal pouze stěžovatele.

[7] Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek v intencích § 109 odst. 3 a 4 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“), v mezích uplatněných důvodů [§ 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s.] a v rozsahu kasační stížnosti. Vady, ke kterým by musel přihlédnout z úřední povinnosti, přitom neshledal.

[8] Kasační stížnost není důvodná.

[9] Nejvyšší správní soud se ve svých rozhodnutích mnohokrát vyslovil k míře, v jaké se správní orgán musí zabývat otázkou systémových nedostatků azylového řízení ve státě, do kterého má být cizinec předán. Pro posuzovanou věc jsou důležitá východiska, která přdestřel rozšířený senát Nejvyššího správního soudu v rozsudku ze dne 17. 4. 2018, č. j. 4 Azs 73/2017 – 29 a ze kterých pak následně vycházel Nejvyšší správní soud i při posuzování právně a skutkově obdobných věcí (srov. např. rozsudek ze dne 14. 11. 2019, č. j. 1 Azs 226/2019 – 26 a rozsudek ze dne 28. 11. 2019, č. j. 7 Azs 150/2019 – 19, všechna rozhodnutí citovaná v tomto rozsudku jsou dostupná na www.nssoud.cz). Nejvyšší správní soud nemá důvod se od závěrů uvedených v těchto rozsudcích odchýlit, proto je bude aplikovat i na nyní posuzovanou věc.

[10] Z rozsudku rozšířeného senátu vyplývá, že povinnost správního orgánu zabývat se z úřední povinnosti otázkou případných systémových nedostatků azylového řízení jiného členského státu neznamena, že by správní orgány musely v každém jednotlivém rozhodnutí o zajištění zdůvodňovat, zda ve státě, do kterého má být cizinec předán, k takovým nedostatkům dochází. Rozšířený senát připomněl, že evropský azylový systém je vystavěn na zásadě vzájemné důvěry a vyvratitelné domněnce, že každý členský stát je bezpečnou zemí a dodržuje základní unijní práva. Pokud tedy cizinec systémové nedostatky v řízení o zajištění nenamítal a správní orgán po posouzení této otázky dospěl k závěru, že k nim nedochází a není ani třeba se obávat, že by k nim vzhledem ke konkrétní situaci cizince mohlo dojít, není nutné, aby své úvahy v rozhodnutí o zajištění výslovně uváděl.

[11] Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 14. 11. 2019, č. j. 1 Azs 226/2019 – 26 upozornil, že rozšířený senát tímto rozhodnutím změnil přístup zastávaný předchozí judikaturou Nejvyššího správního soudu, podle které byl správní orgán povinen se v řízení o zajištění cizince zabývat otázkou případné existence systémových nedostatků azylového řízení příslušného státu vždy z úřední povinnosti a podle které byl rovněž povinen své úvahy ohledně této otázky vtělit do odůvodnění svého rozhodnutí. Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 8. 2016, č. j. 1 Azs 91/2016 – 27, kterého se stěžovatel dovolává, byl proto rozsudkem rozšířeného senátu překonán a z jeho závěrů již nelze vycházet. Krajský soud proto nepochybil, nevyhověl-li stěžovatelově námítce, že se žalovaná dostatečně nezabývala posouzením systémových nedostatků bulharského azylového systému.

[12] Zákon č. 325/1999 Sb., o azylu svěřuje pravomoc rozhodnout o určení státu příslušného k posouzení žádosti o mezinárodní ochranu a o předání do příslušného státu Ministerstvu vnitra [§ 8 písm. b) a c)], nikoliv žalované. Žalovaná má proto v řízení o určení příslušnosti podle

nařízení Dublin III pouze pomocnou úlohu, a proto nemusí postavit najisto, že předání cizince je skutečně možné. To je úkol ministerstva, které je povinno možnost předání podrobně ověřit (srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 1. 2019, č. j. 1 Azs 71/2018 – 24, ze dne 31. 7. 2019, č. j. 6 Azs 59/2019 – 38, ze dne 17. 10. 2019, č. j. 4 Azs 153/2019 – 30 nebo ze dne 14. 11. 2019, č. j. 1 Azs 226/2019 – 26).

[13] Krajský soud proto správně zohlednil, že z obsahu správního spisu nevyplývá, že by si žalobce již v řízení před žalovanou stěžoval na způsob zacházení ze strany příslušných bulharských orgánů a s výjimkou chybějícího tlumočnicka nezmínil nic z toho, co tvrdí v žalobě. Z tohoto zjištění proto krajský soud učinil správný závěr, že s ohledem na velmi krátkou dobu, ve které žalovaná musí o zajištění rozhodnout, po ní nelze požadovat, aby k problematice bulharského azylového systému prováděla zevrubnější dokazování a posouzení a že vypořádání této otázky v rozhodnutí o zajištění je zcela dostačující. Žalovaná není povinna vyčerpávajícím způsobem prokázat, že předání lze realizovat. Jejím úkolem je pouze předběžně posoudit, že předání není *a priori* vyloučené a v takovém případě pak zajištěním cizince vytvořit podmínky k tomu, aby předání mohlo ministerstvo realizovat, dospěje-li ke konečnému závěru, že mu nic nebrání. Tento úkol žalovaná splnila svojí úvahou, že na nedodržování lidských práv v Bulharsku neupozorňuje aktuální judikatura Evropského soudu pro lidská práva ani Úřad Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky.

[14] Námitku systémových nedostatků stěžovatel vznesl poprvé až v žalobě. Rozšířený senát ve shora uvedeném rozsudku uvedl, že pro tyto situace obecně platí, že si krajský soud musí nejdříve učinit úsudek o důvodnosti této námitky. Budou-li poté o existenci systémových nedostatků panovat ve vztahu ke konkrétní situaci cizince pochybnosti, bude rozhodnutí správního orgánu nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů. Dospěje-li však soud k závěru, že systémové nedostatky v posuzované věci existují, bude rozhodnutí nezákonné.

[15] Ačkoli krajský soud na tuto námitku ve svém rozhodnutí výslovně nereagoval, nečiní to jeho rozhodnutí nepřezkoumatelným, neboť je z něj v konečném důsledku zřejmé, proč soud nepovažuje ani žalobní námitku za důvodnou.

[16] Podle ustálené judikatury platí, že rozhodnutí je přezkoumatelné, je-li z něj patrné, jaký skutkový stav vzal správní soud za rozhodný, jak uvážil o zásadních a podstatných skutečnostech, proč považuje právní závěry účastníků řízení za nesprávné a z jakých důvodů považuje zásadní argumenty účastníků řízení za liché (srov. např. nález Ústavního soudu ze dne 20. 6. 1996, sp. zn. III. ÚS 84/94 nebo rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 7. 2004, č. j. 4 As 5/2003 – 52 nebo ze dne 8. 4. 2004, č. j. 4 Azs 27/2004 – 74). Ústavní soud tyto požadavky upřesnil v nálezu ze dne 21. 12. 2004, sp. zn. II. ÚS 67/04, když uvedl, že není nutné se v odůvodnění rozhodnutí speciálně vyjadřovat ke všem jednotlivým argumentům účastníka podporujícím jeho konkrétní a z hlediska sporu pouze dílčí tvrzení, jestliže stanovisko k nim jednoznačně a logicky vyplývá ze soudem učiněných závěrů. V nálezu ze dne 12. 2. 2009, sp. zn. III. ÚS 989/08 shledal ústavně konformním postup, při kterém soudy nebudují vlastní závěry na vyvracení jednotlivě vznesených námitek, pokud proti nim postaví vlastní argumentaci, v jejíž konkurenci námitky celkově neobstojí (všechny nálezy Ústavního soudu citované v tomto rozhodnutí jsou dostupné na <https://nalus.usoud.cz>). Nejvyšší správní soud pak v rozsudku ze dne 27. 2. 2019, č. j. 8 Afs 267/2017 – 38 zdůraznil, že zrušení rozhodnutí pro nepřezkoumatelnost je vyhrazeno jen těm nejzávažnějším vadám rozhodnutí, kdy pro absenci důvodů či pro nesrozumitelnost skutečně nelze rozhodnutí meritorně přezkoumat. Tak by tomu bylo v případě, pokud by soud nebo správní orgán zcela, tedy i implicitně, opomenul na námitku účastníka reagovat (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 1. 2013, č. j. 1 Afs 92/2012 – 45 nebo ze dne 29. 6. 2017, č. j. 2 As 337/2016 – 64).

pokračování

[17] Krajský soud v napadeném rozsudku stručně konstatoval, že stěžovatel svými žalobními námitkami nezpochybnul a ani nevyvrátil závěry žalované. V odůvodnění svého rozhodnutí shrnul, že žalovaná vycházela ze zjištění, že na úrovni Evropské unie nebylo vydáno žádné rozhodnutí nebo stanovisko, které by deklarovalo systémové nedostatky bulharského azylového řízení. Přitom poukázal na předběžnou povahu zajišťovacího řízení a na zásadu vzájemné důvěry mezi členskými státy Evropské unie a vyvratitelnou domněnku, že každý členský stát je bezpečnou zemí. Z odůvodnění napadeného rozsudku tak implicitně vyplývá závěr krajského soudu, že aktuální informace nevedou k důvodným pochybnostem o tom, že by bulharský azylový systém čelil vážným systémovým nedostatkům.

[18] Stěžovatel sice v žalobě odkazuje na zprávu Country report Bulgaria z února 2018, z níž pak v žalobě zdůrazňuje „nejkřiklavější“ důvody nepřijatelnosti účelu zajištění, ty se ovšem týkají let 2016 a 2017. Žalovaná však stěžovatele zajistila v červenci 2019. Nejvyšší správní soud proto souhlasí s krajským soudem, že tato zpráva z důvodu svojí neaktuálnosti nemůže zpochybnit rozhodnutí žalované učiněné na základě čerstvých informací.

[19] Nejvyšší správní soud na závěr připomíná, že nižší úroveň materiální pomoci poskytované v Bulharsku oproti jiným členským státům nemůže bez dalšího vést k závěru, že žadatelé o mezinárodní ochranu v této zemi čelí riziku nelidského či ponižujícího zacházení. Z evropské judikatury (srov. rozsudek velkého senátu Soudního dvora ze dne 19. 3. 2019 *Jano proti Spolkové republice Německo* a rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ze dne 21. 1. 2011, *M. S. S. proti Belgii a Řecku*) vyplývá, že nedostatky zkoumaného azylového systému dosahují rizika nelidského či ponižujícího chování tehdy, pokud by se osoba, která je zcela závislá na veřejné podpoře, ocitla v důsledku nezájmu orgánů členského státu a bez ohledu na své vůli v situaci silné materiální deprivace, v níž by nemohla uspokojovat své nejzákladnější potřeby (zejména potřebu se najíst, umýt a ubytovat), a která by ji uvrhla do zanedbaného stavu, jenž je v rozporu s lidskou důstojností (srov. také rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 11. 2019, č. j. 1 Azs 226/2019 – 26). Stěžovatel ve své žalobě netvrdil, že by mu bulharský azylový systém tyto nebo jiné základní lidské potřeby odpíral, pouze namítal problémy s tlumočením a zhoršení materiální situace ubytovaných žadatelů, kdy kromě ubytování, stravy a základní lékařské péče žadatelé nedisponují žádnou finanční podporou. Takový nedostatek však požadované intenzity materiálního strádání nedosahuje.

[20] Z uvedených důvodů Nejvyšší správní soud zamítl kasační stížnost jako nedůvodnou (§ 110 odst. 1 poslední věta s. ř. s.). O náhradě nákladů řízení rozhodl podle § 60 odst. 1 za použití § 120 s. ř. s. Stěžovatel nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti, neboť ve věci neměl úspěch; žalované náklady řízení nad rámec běžné úřední činnosti nevznikly.

[21] Stěžovateli byl v řízení před krajským soudem ustanoven zástupcem advokát Mgr. Ladislav Bárta. V takovém případě platí hotové výdaje a odměnu za zastupování stát (§ 35 odst. 10 ve spojení s § 120 s. ř. s.) Nejvyšší správní soud určil odměnu advokáta částkou 3 100 Kč za jeden úkon právní služby (podání kasační stížnosti) a dále částkou 300 Kč jako paušální náhradu hotových výdajů. To vše v souladu s § 7 bodem 5, § 9 odst. 4 písm. d), § 11 odst. 1 písm. d) a § 13 odst. 4 vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif). Zástupce stěžovatele není plátcem DPH. Částka v celkové výši 3 400 Kč bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné
(§ 53 odst. 3 s. ř. s.).

V Brně dne 15. října 2020

JUDr. Jaroslav Vlašín
předseda senátu